

Bakenessergracht 66

Bakenessercamer

Het hofje **De Bakenessercamer** is het oudste nog bestaande hofje van Nederland. Het is in 1395 gesticht uit de nalatenschap van Dirck van Bakenes. Het hofje heeft twee ingangen. De hoofdingang bevindt zich in de Wijde Appelaarsteeg 11. Hier aan de Bakenessergracht 66 is de achteringang. Deze is wat minder opvallend dan de hoofdingang, maar op zich toch heel bijzonder.

Het deurkozijn heeft een tudorboog met aanzet- en sluitstenen. Een tudorboog loopt niet geheel rond, maar komt bovenin uit in een flauwe punt. Deze constructie ontleent zijn naam aan het Engelse vorstenhuis Tudor. Het is een bepaalde bouwstijl die tijdens hun heerschappij werd toegepast. Onze beroemde 17de - eeuwse Haarlemse bouwmeester Lieven de Key paste de tudorboog graag toe.

Net als bij de hoofdingang is bij deze achteringang een rechtehoekige steen opgenomen met een tekst in het cartouche omgeven door rolwerk en een vrouwenkopje. Aan de bovenkant van de steen staat het jaartal 1632. Ongetwijfeld van een verbouwing. De tekst in het cartouche is een zogenaamd epigram; een kort en bondig gedicht met een woordspeling of pointe. Hier is dat een raadsel zoals de bouwers van toen graag toepasten:

Dit raadsel heeft twee betekenissen:

$(8 + 2) \times 6 = 60$, de leeftijd die een vrouw minimaal moest hebben om hier te mogen wonen en

$8 + (2 \times 6) = 20$, het maximale aantal vrouwen dat tegelijkertijd op het hofje kan wonen.

Het hofje beschikte over dertien woningen, geschikt voor twintig oude vrouwen. Het getal dertien is hier geen ongeluksgetal, maar staat voor Christus en zijn twaalf apostelen.

Na het poortje is een lange smalle gang met een knik die je door moet om in de stille binnentuin te komen. Daar staan de huisjes. De oorspronkelijke uit 1395 zijn er niet meer, die zijn allang verdwenen. De huidige huisjes zijn meerdere keren verbouwd en gecombineerd. Er wonen dan ook geen twintig *Hofdames* meer, maar minder met meer ruimte.

Je kunt de binnentuin op meerdere manieren weer verlaten. Weer terug, zoals je bent binnengekomen vanaf de Bakenessergracht of linksaf via de hoofdingang of rechtsaf via het nieuwe Johan Enschedéhofje.

Meer bijzonderheden zijn te vinden in het boek -Waar Haarlem in de gevel staat-, geschreven door Peter van Graafeiland.

Bron: Oude Gebouwen in Haarlem – J.A.G. van der Steur (1907)
Jaarboek 1946 - Historische Vereniging Haerlem – Bakenesserkamer